

Datum
2020-12-09

Vår referens
Josephine Nellerup
Stadsbyggnadsstrateg

Diarienummer
SBN-2020-1156

Yttrande

Till
Stadskontoret, skickas till
registrera.stk@malmo.se
kristina.ohlsson@malmo.se

Förvaltningsremiss – Direktiv för Tillväxtkommissionen för ett inkluderande och hållbart Malmö STK-2020-1541

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har fattat beslut om att inrätta en tillväxtkommission för ett inkluderande och hållbart Malmö. Stadskontoret har tagit fram ett direktiv som beskriver uppdragets övergripande inriktning och hur arbetet med en tillväxtkommission ska utformas. Stadsbyggnadskontoret har fått möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på direktivet via en förvaltningsremiss. Stadsbyggnadskontoret är i huvudsak positiv till förslaget till direktiv.

Yttrande

Bakgrund

Kommunstyrelsen fattade den 14 oktober 2020 beslut om att inrätta en tillväxtkommission för ett inkluderande och hållbart Malmö. Kommissionen ska med utgångspunkt i Agenda 2030 analysera förutsättningarna för tillväxt i Malmö och ge rekommendationer framåt. Kommissionen ska samla forskare, praktiker och andra relevanta aktörer för Malmös tillväxt och utveckling. Kommissionen ska spegla Malmö, Malmöborna och Malmöbornas erfarenheter. Stadskontoret har fått i uppdrag att återkomma till kommunstyrelsen med förslag på direktiv, form, budget och tidplan för kommissionens arbete samt med förslag på ordförande för kommissionens arbete. Stadsbyggnadskontoret har nu fått möjlighet tillsammans med stadens övriga förvaltningar att ta del av och lämna synpunkter på ”Direktiv för tillväxtkommissionen för ett inkluderande och hållbart Malmö”, via en förvaltningsremiss.

Stadsbyggnadskontorets synpunkter

Dra lärdom från Kommissionen för ett socialt hållbart Malmö

Stadsbyggnadskontoret är positiva till en tillväxtkommission och anser att uppdraget ligger väl i tiden, både utifrån behovet av att analysera effekterna av den pågående pandemin på stadens näringsliv och stadsutveckling samt utifrån Malmös kraftiga befolkningstillväxt och obalanserade arbetsmarknad. Stadsbyggnadskontoret delar uppfattningen, att det är viktigt att arbetet bygger vidare på resultat och erfarenheter från Kommissionen för ett socialt hållbart Malmö och vill då särskilt framhålla vikten av tillämpning och genomförande i stadens fysiska planering, byggande och förvaltningsskeden.

Utgå från Agenda 2030 alla hållbarhetsdimensioner

Stadsbyggnadskontoret vill även uppmärksamma att Agenda 2030 uppbyggnad kräver att alla hållbarhetsdimensionerna hanteras samlat och inte bör delas upp på det sätt som förslaget till direktiv innebär. Då kommissionens arbete föreslås utgå från Agenda 2030, med avgränsningen i den eko-

nomiska dimensionen av hållbarhetsdimensionerna, vill Stadsbyggnadskontoret uppmärksamma utifrån Agenda 2030:s mål 9 ”Hållbar industri, innovationer och infrastruktur, att det är nödvändigt att även belysa möjligheter och begränsningar i den lokala fysiska strukturen samt hur klimatfrågan möjliggör realiserbarheten av kommissionens förslag, exempelvis genom både nytillskott av enkla och avancerade arbetstillfällen. Ett sådant perspektiv på mål 9 bidrar då också till Malmös sociala hållbarhet, genom ökad sysselsättningsgrad och möjlighet att klara en egen bostad.

Regional motor för grön tillväxt och sysselsättning

I förslaget till Översiktsplan för Malmö är en prioriterad inriktning att Malmö ska vara en ”regional motor för grön tillväxt och sysselsättning”. Detta behöver tydligare återspeglas i direktiven till tillväxtkommissionen, anser Stadsbyggnadskontoret, för Malmö stads trovärdighet och måluppfyllelse. Detta skulle med fördel kunna lyftas fram inom sakområdena. Stadens strukturer och kollektivtrafikens roll i tillgången till den regionala arbetsmarknaden behöver även belysas inom tillväxtkommissionens uppdrag, för att fler Malmöbor ska få tillgång till en växande arbetsmarknadsregion. En större tillgång till den regionala arbetsmarknaden skulle leda till både bättre matchning och högre sysselsättningsgrad. Enligt Direktivet ska kommissionen arbeta inkluderande med de aktörer i Malmö och omvärlden som är relevanta mottagare och aktörer för att realisera kommissionens slutsatser och rekommendationer. Stadsbyggnadskontoret vill uppmärksamma de tillväxt- och sysselsättningsmöjligheter som den pågående snabba omställningen av stora delar av näringslivet mot mer resurseffektiva och klimatvänliga produktionsmetoder, tjänster och produkter genererar inom den cirkulär ekonomi. För att stärka tillämpningen och realiserbarheten av kommissionens arbete behövs en närhet till stadens olika aktörer, gärna genom olika former av partnerskap och samarbeten, där stadsbyggnadskontoret vill lyfta fram fastighetsägare, byggherrar som viktiga parter. Incitament för att applicera ett genomförande under hand behöver undersökas tillsammans med de aktörer som har rådighet, exempelvis lokaluthyrare, hyresvärdar och verksamhetsidkare. De nära 140 byggaktörer som är anslutna till Lokal färdplan för en klimatneutralt bygg- och anläggningssektor i Malmö är också ett intressant nätverk för att generera ett starkt grön tillväxt inom denna branschs cirkulära ekonomi, som även bidrar till Malmös sociala hållbarhet genom ny sysselsättning.

Stadens attraktionskraft och vikten av en levande stadsmiljö

Digitaliseringens effekter och möjligheter i stadsplaneringen är också en viktig del att lyfta fram då detta skapar ändrade förutsättningar för stadens liv, innehåll och arbetsmarknad genom exempelvis delningsekonomier, nya tjänster och produkter samt resurseffektivt nyttjande av staden. Den tillväxt- och sysselsättningsmöjlighet som finns inom kultursektorns entreprenörskap, som är en stark del av Malmös identitet, bör också lyftas fram och belysas av tillväxtkommissionen. En kulturdriven stadsutveckling stärker även demokratin och stadens attraktionskraft. De nya beteendemönster och arbetsformer som nu får uttryck i pandemin genererar ett ökat behov av smarta teknikkoncept, som också stöttar exempelvis trygghet-, jämställdhet och barnperspektiv. Digitaliseringen av arbetsmarknaden, med ett ökat inslag av distansarbete, är en viktig del av regionförstoringen som behöver beaktas av tillväxtkommissionen. Hur platser och stadsdelar profileras och programmeras påverkar stadsrummets karaktär och livet i byggnadernas bottenvåningar, vilket är en viktig del av stadsplaneringen. Nya livs- och resmönster i kombination ett större distansarbete och e-handelsanvändande kommer också att påverka stadens attraktionskraft både avseende ör invånare och företag. Det för med sig ett behov av ökad flexibilitet och andra former av stadskvaliteter för att bibehålla och generera skattekraft. En satsning på stadsdels- och centrumutveckling utifrån de nya utmaningar som digitaliseringstrenden och effekterna av pandemin ger är nödvändig för att uppnå detta.

Det är i högsta grad en sysselsättnings- och näringslivsfråga att satsa på en levande stadsmiljö, med möjlighet till både många direkta arbetstillfällen och lokalisering av högkvalificerade näringar. En attraktiv stadsmiljö bidrar dessutom till ökad trygghet, socialt kapital och inkludering.

Utveckla stadsplaneringens roll i de föreslagna effektmålen

Stadsbyggnadskontoret ställer sig bakom de föreslagna effektmålen men önskar att de kompletteras så att effektmålen tydligare bidrar till Malmö stads prioriterade inriktning mot en grön hållbar tillväxt och inkluderande sysselsättning. Det vore därför även önskvärt att i effektmålet belysa stadens fysiska planering och den gestaltade livsmiljöns roll och möjligheter i en hållbar tillväxt.

Säkerställ direktivets ambition om realiserbarhet

Förslaget till direktivet föreslår att Kommissionens uppdrag endast omfattar analys och rekommendationer med förslag till insatser, strategier och beslutsunderlag. Detta anser stadsbyggnadskontoret inte är tillräckligt för att möta direktivets ambition om realiserbarhet och utgöra ett stabilt beslutsunderlag till kommunstyrelsen. Stadsbyggnadskontoret anser att det är nödvändigt att komplettera Kommissionens uppdrag med resonemang kring tillämpning, implementering samt incitament för realisering och genomförande av kommissionens förslag till åtgärder. Det är nödvändigt att etablera arbetsätt som gör att staden tillsammans med dess aktörer kan så snart som möjligt omsätta tillväxtkommissionens förslag till handling. Eftersom tillväxt- och sysselsättningsfrågorna kräver ett långsiktigt arbete behöver detta arbetsätt en robust struktur som samtidigt möjliggör flexibilitet.

Samla staden genom projektorganisationen

Ett långsiktigt framgångsrikt näringslivsarbete, för ett inkluderande och hållbart Malmö, förutsätter en gemensam kraftsamling från stadens olika förvaltningar. Ett tydligt samarbete och samverkan mellan staden och dess aktörer är också viktigt för att realisera kommissionens förslag. Kommissionens sammansättning behöver också inrymma kompetens inom stadsbyggnad, resiliens och klimatområdet. Stadsbyggnadskontoret ställer sig positiva till att direktivet tydligt lyfter fram att tillväxtkommissionens arbete ska vara starkt förankrat i Malmö stads organisation och hela organisationen ska känna ett tydligt ägarskap för kommissionen och dess arbete. För att få genomslag i stadens verksamheter vill Stadsbyggnadskontoret dock lyfta fram att det behövs en inkluderande process där de erfarenheter och breda kompetens som finns inom Malmös stads organisation tas till vara och där det ges möjlighet att följa och verifiera realiserbarheten i tillväxtkommissionens arbete i den lokala kontexten. Tidigare erfarenheter från breda inkluderande processer som ”Engagemang för Malmö” kan vara intressant att inkludera i utformningen av projektorganisationen. Stadsbyggnadskontoret efterfrågar därför komplettering av förslaget till projektorganisation kring detta.

Ansvarig

.....
Marcus Horning Stadsbyggnadsdirektör